NÁŠ TÝŽDEŇ · ŠABATOVÁ KARTA · VYDANIE 88

Vajece וַיֵּצֵא

Piatok 20. – sobota 21. novembra 2026 · 11. kislev 5787

*„Pretože som dostala **viac, než je môj podiel**, odteraz mám velebiť B-ha.“*

Raši ku Genesis 29:35, podľa Bereišit raba 71:4

SVIEČKY · BRATISLAVA	SVIEČKY · KOŠICE	HAVDALA · BRATISLAVA	HAVDALA · KOŠICE
15:50	15:31	16:58	16:40

STALO SA RAZ · TALMUD, BERACHOT 58A

Ben Zoma a chlieb

Ben Zoma raz stál na schode Chrámovej hory a uvidel obrovský zástup ľudí. Hneď povedal požehnanie: Požehnaný, ktorý pozná všetky tajomstvá. A ešte jedno: Požehnaný, ktorý toto všetko stvoril, aby mi slúžili.

Vysvetľoval to takto: „Koľko sa musel namáhať prvý človek, Adam, kým mal chlieb na jedenie! Oral, sial, žal, viazal snopy, mlátil, vial, oddeľoval zrno od pliev, mlel, preosieval, miesil a piekol, a až potom jedol. A ja ráno vstanem a nájdem to všetko pripravené. A koľko sa namáhal, kým si mal čo obliecť! Strihal, pral, česal, priadol a tkal, a až potom sa mal do čoho obliecť. A ja ráno vstanem a nájdem to všetko pripravené. Ľudia zo všetkých národov prichádzajú ku dverám môjho domu a ja vstanem a nájdem to všetko pred sebou.“

A hovorieval: „Dobrý hosť čo povie? Koľko sa hostiteľ kvôli mne namáhal, koľko mäsa, koľko vína a koľko chleba predo mňa priniesol. Všetka tá námaha bola len pre mňa. Zlý hosť čo povie? Ako sa námahal hostiteľ? Zjedol som len kúsok chleba a kúsok mäsa a vypil len jeden pohár. Všetka jeho námaha bola aj tak len pre jeho ženu a deti.“

Ten istý stôl, dvaja hostia: jeden vidí námahu druhých, druhý ju nevidí.

MYŠLIENKA TÝŽDŇA

Vďačnosť sa začína, keď si všimneme, že sme dostali viac, než nám patrí.
Na šabatovom stole leží chlieb, ktorý niekto zasial, zomlel a upiekol. Kým ho rozkrojíme, stojí za to na chvíľu pomyslieť na všetky ruky, ktoré sa ho dotkli.

OTÁZKY NA STÔL

1. Za čo sa ľahko zabúda poďakovať, hoci to máme každý deň?
   Parša
2. Čo sa človek naučí najlepšie ako dieťa, a čo až v dospelosti?
   Pirkei Avot 4.20 · učiť sa mladý a starý
3. Koľko ľudí sa postaralo o to, aby sme dnes mali na stole chlieb? Skúsme ich spočítať.
   Pre deti

CHALA · 1 Z 3

1 Dva chleby na stole

Na púšti padala Izraelitom každé ráno manna, chlieb z neba, vždy len na jeden deň. V šiesty deň však nazbierali dvojnásobok, lebo v šabat manna nepadala. Raši píše, že manna ležala medzi dvoma vrstvami rosy, akoby starostlivo zabalená v truhlici.

Preto ležia v piatok večer na stole dve chaly. Talmud učí, že v šabat sa chlieb láme nad dvoma bochníkmi, a rozpráva, že rav Kahana vzal do ruky oba a rozlomil jeden. Kým sa hovorí kiduš, chaly sú prikryté obrúskom a mnohé rodiny to spájajú s rosou nad mannou.

Raši pridáva ešte jeden výklad: slovo, ktorým Tóra opisuje dvojnásobný chlieb, sa dá čítať aj ako zmenený. V piatok bola manna iná, lepšia vôňou aj chuťou. A Talmud spomína rabiho Zeiru, ktorý si v šabat odlomil kúsok chleba taký veľký, že mu vystačil na celé jedlo. Keď sa niekto spýtal, či to nevyzerá ako obžerstvo, odpoveď znela: keďže to v iné dni nerobí, obžerstvo to nie je.

Po kiduši a umytí rúk sa chaly odkryjú. Kto hovorí požehnanie, vezme do rúk obe, povie požehnanie nad chlebom, chlieb sa nakrája alebo natrhá, zvyčajne posolí a podá všetkým.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ.

Baruch ata Adonaj, Eloheinu melech haolam, hamoci lechem min haarec.

Buď pochválený, Hospodin, Bože náš, Kráľ sveta, ktorý vynáša chlieb zo zeme.

TENTO PIATOK SKÚS S NAMI

Tento piatok položiť na stôl dve chaly a prikryť ich. Po kiduši vziať do rúk obe, povedať požehnanie z karty a dať každému kúsok. Ak vám hebrejčina ešte nejde, stačí nahlas prečítať prepis. Všetci sme raz začínali a v rodine sa to učíme spolu.

Podeľte sa s nami o svoj šabat a chalu. Tešíme sa na vašu skúsenosť a tradíciu.